

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Aardwarmte Vogelaer B.V.
t.a.v. ^{5.1.2.e}
Harteveldlaan 6
2675 LE Honselersdijk

Datum 20 februari 2024
Betreft opleggen last onder dwangsom

Geachte directie,

Aardwarmte Vogelaer B.V. (hierna: Vogelaer) heeft tijdens het aanleggen van de boorgaten PLD-GT-03 en PLD-GT-04 de beveiligingsinstallatie (BOP: Blow Out Preventer) van boorgat PLD-GT-04 verwijderd en vervangen door een blinde flens. Dit is gebeurd nadat daarvoor een wijziging van het voor deze werkzaamheden opgestelde werkprogramma "Batch Drilling Program PLD-GT-03 & PLD-GT-04", versie 1.6 d.d. 29 juni 2023, was doorgevoerd. Deze wijziging van het werkprogramma is niet vooraf gemeld aan de inspecteur-generaal der mijnen.

Hiermee heeft Vogelaer artikel 8.2.1.2 van de Mijnbouwregeling overtreden. Dit artikel verplicht om ingrijpende wijzigingen van het werkprogramma te melden aan de inspecteur-generaal der mijnen. Bovendien zijn bij het verwijderen van de BOP overeenkomstig het gewijzigde werkprogramma, in strijd met artikel 67 van het Mijnbouwbesluit, onvoldoende maatregelen genomen ter voorkoming van schade.

Ik leg Vogelaer vanwege deze overtredingen twee lasten onder dwangsom op. Een verdere onderbouwing hiervan treft u in het vervolg van deze brief aan. Ik ben verder voornemens om dit besluit openbaar te maken op de website www.sodm.nl; Vogelaer wordt in de gelegenheid gesteld daarover een zienswijze te geven.

Zienswijze Vogelaer over opleggen lasten

Vogelaer heeft bij brief van 19 januari 2024 een zienswijze gegeven op mijn voornemen om de lasten op te leggen. In mijn hierna weergegeven onderbouwing van het besluit geef ik mijn reactie daarop.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

^{5.1.2.e}

T 070 ^{5.1.2.e}

Ons kenmerk

BI-393-130224

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Onderbouwing besluit

Aanleiding voor besluit

Op maandag 16 oktober 2023 werd SodM telefonisch op de hoogte gebracht van de gebeurtenissen op de mijnbouwlocatie van Vogelaer, waar de mobiele boorinstallatie DrillTec Variorig werd ingezet bij het aanleggen van boorgaten PLD-GT-03 en PLD-GT-04. De supervisie van de boring wordt uitgevoerd door Well Engineering Partners B.V. (hierna: WEP).

Het 14-1/2" gedeelte van het boorgat PLD-GT-04 was tot een diepte van 2520 m geboord om volgens het werkprogramma in de Rodenrijs Kleisteen formatie de 11-3/4" liner te installeren. Bij het naar de geplande schoendiepte brengen van de liner kwam de liner echter vast te zitten op ongeveer 2341 m. Vanwege ondieper plaatsen van de liner werd de Rijswijk Zandsteen formatie niet geïsoleerd. Op 7 oktober 2023 heeft DrillTec uit voorzorg de BOP gesloten nadat er gas was gedetecteerd, vermoedelijk afkomstig uit deze eerdergenoemde formatie.

Omdat er geen beweging in de liner mogelijk was, werd besloten de liner ter plaatse te cementeren en daarna te druktesten. Volgens het werkprogramma zou na een succesvolle druktest de BOP van boorgat PLD-GT-04 worden verwijderd, en de boorinstallatie worden verplaatst voor het verder boren van boorgat PLD-GT-03.

Het druktesten van de liner verliep echter niet volgens plan, de beoogde testdruk van 90 bar kon niet worden bereikt; de druk lekte eerder al weg. WEP heeft via email laten weten dat het zeer waarschijnlijk is dat de schoen lek is.

In het werkprogramma is het falen van deze druktest ten gevolge van een lekkende schoen aangemerkt als een grote onvoorziene gebeurtenis. In hoofdstuk 9.16 (Major Contingencies) is als maatregel bij deze gebeurtenis vastgesteld dat een RTTS-packer wordt geplaatst en dat vervolgens een druktest van de verbuizing boven die packer wordt uitgevoerd.

Dit deel van het werkprogramma is niet uitgevoerd. In plaats daarvan is het werkprogramma gewijzigd. Die wijziging is vastgelegd in het Management of Change (MOC) Form #2, opgesteld op 14 oktober 2023. De wijziging houdt, kort weergegeven, in dat zonder het plaatsen van de RTTS-packer en het uitvoeren van een succesvolle druktest, de BOP van boorgat PLD-GT-04 wordt vervangen door een blinde flens. Deze werkwijze is 14 oktober 2023 uitgevoerd. SodM is vóór dat moment niet van de wijziging van het werkprogramma op de hoogte gesteld.

Overtredingen

In artikel 8.2.1.2, tweede lid, van de Mijnbouwregeling is bepaald dat ingrijpende wijzigingen in een werkprogramma niet eerder worden aangebracht dan nadat hiervan schriftelijk mededeling is gedaan aan de inspecteur-generaal der mijnen.

Door het werkprogramma te wijzigen (en deze wijziging uit te voeren) zonder mij eerst op de hoogte te stellen, heeft Vogelaer artikel 8.2.1.2, tweede lid, overtreden. Hierbij merk ik op dat er geen onvoorziene omstandigheden waren

waarbij op grond van het derde lid in plaats van een schriftelijke mededeling vooraf kon worden volstaan met het onmiddellijk telefonisch of anderszins melden van de wijziging. Afgezien daarvan: een onmiddellijke melding – telefonisch of anderszins – heeft ook niet plaatsgevonden.

Bovendien is de gewijzigde werkwijze in strijd met artikel 67 van het Mijnbouwbesluit. Op grond van die bepaling geldt als algemene verplichting dat maatregelen worden genomen ter voorkoming van schade. Wanneer, zoals hier, op basis van een druktest vast staat dat de verbuizing in een boorgat in aanleg niet dicht is, kan voor de tijdelijke afsluiting van het boorgat niet worden volstaan met het plaatsen van een blinde flens. Hiermee worden onvoldoende voorzorgsmaatregelen genomen om ongecontroleerde uitstroom van vloeistoffen of gassen te voorkomen. Dit geldt temeer nu die flens ook niet door middel van een druktest op deugdelijkheid is gecontroleerd. Overigens kon deze controle ook niet plaatsvinden, omdat de verbuizing van het boorgat in aanleg niet dicht was zodat de voor de test vereiste druk ook niet kon worden bereikt.

Handhaving en interventiekeuze

Als er sprake is van een overtreding van een wettelijk voorschrift, dan moet het bestuursorgaan dat bevoegd is om handhavend op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruikmaken. Dit vanwege het algemeen belang dat is gediend met handhaving. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag worden afgezien van handhavend optreden. Dit kan zich voordoen indien concreet zicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

Ik ben op grond van artikel 132 van de Mijnbouwwet bevoegd om handhavend op te treden tegen deze overtredingen. Er zijn geen bijzondere omstandigheden om van handhavend optreden af te zien.

Ter beoordeling van de toe te passen interventie maak ik gebruik van een interventiematrix, die is weergegeven in het toezichtarrangement geothermie van SodM. Het toezichtarrangement is gepubliceerd op www.sodm.nl. De interventie wordt bepaald door een classificatie van de overtreding(en) op basis van de (mogelijke) gevolgen van een overtreding(en) en het gedrag van de overtreder.

Verwijdering van de beveiligingsinstallatie, in dit geval de BOP, en het enkel plaatsen van een niet op druk geteste blinde flens, terwijl alleen boorvloeistof aanwezig is in het boorgat met een niet succesvol geteste stalen verbuizing door een lekkende schoen, kan zonder de juiste voorzorgsmaatregelen mogelijk onvoorziene gevolgen hebben. Het mogelijke risico bestaat dat schadelijke ondergrondse gassen of vloeistoffen onverwacht uit het boorgat vrijkomen, wat mogelijk gedurende meerdere dagen milieuhinder kan veroorzaken. Om deze reden wordt deze overtreding geclassificeerd als 'Van Belang' (klasse 3 in de interventiematrix), waarmee de ernst van de mogelijke gevolgen voor het milieu wordt benadrukt. Het in samenhang met deze overtreding niet melden van de wijziging van het werkprogramma geef ik dezelfde classificatie.

Het gedrag van Vogelaer classificeer ik als 'Moet kunnen: onverschillig' (klasse B in de interventiematrix).

In haar zienswijze erkent Vogelaer de overtredingen. Zij stelt dat zij de overtredingen heeft begaan en dat zij onachtzaam heeft gehandeld, maar niet onverschillig. Vogelaer wijst er in dit verband op dat zij voordat zij besloot de flens te plaatsen informatie heeft verzameld. Zo is volgens Vogelaer uit metingen gebleken dat de boorspoeling in overbalans was met de drukken uit de doorboorde formaties en dat de boorspoeling een effectieve barrière was tegen vrij uitstromen van gas. Ook is na het plaatsen van de flens de druk in het boorgat gemonitord met een manometer en is twee keer per week de klep op de putmond geopend om het vloeistofniveau indien nodig aan te vullen. Vogelaer is ervan overtuigd veilig te hebben gehandeld en de omgeving niet in gevaar te hebben gebracht.

Deze zienswijze geeft mij geen reden om in de interventiematrix van een andere indeling van het gedrag uit te gaan. Ik wil aannemen dat Vogelaer heeft ingeschat dat de werkwijze veilig genoeg was, maar het gaat erom dat Vogelaer die aanname heeft gemaakt. Ik verwijs hierbij naar een incident op locatie Poeldijk I van Vogelaer van 4 op 5 september 2020 bij werkzaamheden aan de put PLD-GT-01, zoals beschreven in het destijds door Vogelaer toegezonden document "Vogelaer well intervention - Sequence of events". Die put werd aan het eind van de werkzaamheden op 4 september 2020 onbeveiligd (open) achtergelaten. Vogelaer dacht dat de put veilig was omdat het vloeistofniveau 2,5 meter onder de putmond werd gemeten, wat duidt op sub-hydrostatische druk. Dit scenario werd echter snel ontkracht door onverwachte uitstroom de volgende ochtend. Dit incident onderstreept het belang van het implementeren van adequate veiligheidsmaatregelen, vooral bij boorgatactiviteiten. Ongeacht het vertrouwen in de stabiliteit van een put of boorgat, de onvoorspelbaarheid van de natuur vereist een zorgvuldige risicobeoordeling en het waarborgen van effectieve beveiligingsmaatregelen om beter voorbereid te zijn op mogelijke gebeurtenissen.

De (ook) bij de werkzaamheden aan boorgat PLD-GT-04 gemaakte aanname dat de gekozen werkwijze afdoende veiligheid bood, en de benadering van Vogelaer met betrekking tot het naleven van de regels voor het melden van ingrijpende wijzigingen van het werkprogramma, getuigt niet van voldoende verantwoordelijkheidszin. Van de in de interventiematrix beschreven typen gedrag (A. Goedwillend: onbedoeld/proactief, B. Moet kunnen: onverschillig, C. Calculerend: Bewust belemmerend en/of risico nemend, en D. Bewust en structureel/Crimineel: Fraude, Oplichting en Witwassen), is categorie B het best van toepassing.

In de interventiematrix zijn onder B.3 als mogelijke interventies onder meer bestuursrechtelijk herstellende interventies opgenomen. Gelet op de mogelijke gevolgen van de overtredingen en het vertoonde gedrag van Vogelaer kies ik ervoor om bestuursrechtelijk herstellend op te treden, door lasten onder dwangsom op te leggen om herhaling van de overtredingen te voorkomen. Bij het bepalen van de dwangsombedragen heb ik de beoogde werking ervan en de zwaarte van de geschonden belangen betrokken.

Besluit en voornemen openbaarmaking

Ik gelast Vogelaer om artikel 8.2.1.2 van de Mijnbouwregeling niet opnieuw te overtreden, door ingrijpende wijzigingen van een werkprogramma overeenkomstig de daarvoor in dit artikel gegeven regels tijdig en op juiste wijze te melden. Bij iedere overtreding van deze last verbeurt Vogelaer een dwangsom van 5.000 euro, tot een maximum van 25.000 euro.

Ik gelast Vogelaer verder om artikel 67 van het Mijnbouwbesluit niet opnieuw te overtreden, door ervoor te zorgen dat bij het aanleggen, wijzigen of uitbreiden van boorgaten voldoende maatregelen worden getroffen ter voorkoming van (het risico op) schade als gevolg van uitstroom van ondergrondse gassen of vloeistoffen. Bij iedere overtreding van deze last verbeurt Vogelaer een dwangsom van 25.000 euro, tot een maximum van 125.000 euro.

Ik ben voornemens dit besluit met toepassing van artikel 3.1, eerste lid, van de Wet open overheid openbaar te maken door middel van een plaatsing op de website www.sodm.nl. Indien Vogelaer daartegen bedenkingen heeft, kan zij binnen twee weken na verzending van dit besluit een zienswijze indienen bij de in de bezwaarclausule aan het einde van deze brief opgenomen adressen. In die zienswijze kan Vogelaer aangeven waarom volgens haar een van de in de artikelen 5.1, eerste, tweede en vijfde lid, en artikel 5.2 van de Wet open overheid geregelde uitzonderingen op de openbaarmaking van toepassing zijn.

Hoogachtend,

de inspecteur-generaal der mijnen,
namens deze:

5.1.2.e

5.1.2.e

directeur Toezicht
Staatstoezicht op de Mijnen

Bezwaarclausule

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de inspecteur-generaal der mijnen, Staatstoezicht op de Mijnen, Postbus 24037, 2490 AA Den Haag. U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen via info@sodm.nl.